

Informace pro obce provozující veřejná pohřebiště

Dne 1. září 2017 nabyl účinnosti zákon č. 193/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související předpisy. K těmto dnem nabyly účinnosti též související prováděcí právní předpisy. Doporučujeme se s novou právní úpravou detailně seznámit.

Novela zavádí v oblasti pohřebnictví několik zásadních změn jako je doplnění a upřesnění konkrétních podmínek podnikání v oboru pohřebních služeb, silnější dozorová pravomoc krajů a ministerstva pro místní rozvoj, dochází k novému vymezení přestupků, nově je umožněno pohřbívat i nenarozený lidský plod a zavádí se omezení výstav balzamovaných lidských těl bez souhlasu zemřelého nebo omezení činnosti pohřebních služeb v areálech poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb.

Z hlediska obcí jakožto provozovatelů veřejných pohřebišť dochází k nárůstu administrativy při evidenci související s provozováním veřejného pohřebiště, která musí být vedena ve formě svázané knihy. Hřbitovní kniha odpovídající zažitě praxi i právním předpisům již vyšla ve společnosti SEVT, a.s. (<https://www.sevt.cz/produkt/hrbitovni-kniha-podle-zakona-c-193-2017-sb-71030300100/>). Vede-li provozovatel evidenci v elektronické podobě za použití softwarových produktů, bude taková evidence v souladu se zákonem pouze tehdy, zajistí-li provozovatel vytisknutí záznamů z elektronické evidence a jejich svázání do pevné vazby.

Po novele zákona o pohřebnictví je zapotřebí respektovat změnu při přechodu nájmu hrobového místa (§ 25 odst. 5 zákona). Nelze trvat na předložení rozhodnutí o dědictví, neboť nájem přechází na osoby uvedené v zákoně, resp. na osobu, kterou si původní nájemce coby zůstavitel zvolil, a teprve není-li takových osob, přechází nájem na dědice, ale mimo řízení o pozůstalosti.

Ke změnám dochází i v případě tzv. sociálních pohřbů, které obce nově provádějí v přenesené působnosti, přičemž postupují podle vyhlášky MMR č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení. O zajištění sociálního pohřbu může obec uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí. Bližší metodické informace k problematice sociálních pohřbů jsou k dispozici na webu Ministerstva pro místní rozvoj: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Pohrebnictvi/Pravo-Legislativa/Dalsi-pravni-informace>

V rámci agendy sociálních pohřbů je nezbytné též upozornit na dodržování zákona o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel by tak měl pro určení předpokládané hodnoty veřejné zakázky sčítat hodnoty jednotlivých sociálních pohřbů za posledních 12 měsíců; v případě překročení částky 2 miliony Kč je tedy nutné realizovat zadávací řízení. Vzhledem ke stanovenému limitu se tato povinnost bude vztahovat pravděpodobně pouze na velká města.

V reakci na komplexní změnu právní úpravy bude též nezbytné přiměřeně upravit doposud vydané řady veřejných pohřebišť. Přechodná ustanovení zákona č. 193/2017 Sb. stanoví, že je tak nezbytné učinit při jakékoliv změně řádu pohřebišť, a pokud potřeba změny řádu nenastane, je provozovatel pohřebiště povinen tak učinit do 3 let od nabytí účinnosti zákona, tedy do 1. 9. 2020. V této souvislosti připomínáme, že každá změna řádu veřejného

pohřebiště podléhá schválení krajského úřadu. Vzorový řád veřejného pohřebiště je k dispozici na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj: <http://www.mmr.cz/getmedia/7b9ddccc-ecd7-40ac-bd30-49005a4aaa3b/Navrh-vzoroveho-radu-pohrebiste-v-souladu-s-novelou-zakona-o-pohrebnictvi.pdf?ext=.pdf>

Porušení řádu veřejného pohřebiště je v návaznosti na změnu správního trestání přestupkem proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Krajský úřad postupně obnovuje a aktualizuje svou metodickou pomoc pro obce v oblasti pohřebnictví, která je k dispozici na webových stránkách kraje: <http://www.kr-vysocina.cz/pohrebnictvi/ds-301063/p1=29202>

Mgr. Daniel Trtík
oddělní právní a krajského živnostenského úřadu